

UZASADNIENIE

Zmiana rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 217, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem”, podyktowana jest ogłoszeniem na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemicznego w związku z wirusem SARS-CoV-2, w okresie którego trwają postępowania w sprawie przyznania pomocy finansowej oraz jej wypłaty, w zakresie operacji w ramach przedmiotowego poddziałania, jak również związanie celem operacji.

Z uwagi na powyższe konieczna jest, m. in. zmiana przepisów rozporządzenia w ramach operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej, która umożliwi przesunięcie obowiązku zgłoszenia się przez beneficjenta do ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania tej działalności, na etap wypłaty płatności końcowej (§ 1 pkt 7 lit. a tiret drugie rozporządzenia). Z kolei na etapie składania wniosku o pierwszą transzę pomocy finansowej proponuje się, aby beneficjent zobowiązany był m.in. do złożenia wniosku o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) (§ 1 pkt 7 lit. a tiret pierwsze). Zmiana ta jest konieczna ze względu na dostosowanie przepisu do zmiany regulacji w zakresie podejścia do zobowiązań beneficjenta na poszczególnych etapach płatności. Ponadto, zmiana ta jest również konsekwencją braku dokładnej definicji momentu podjęcia działalności gospodarczej, co stanowiło niekiedy problem w interpretacji przepisu rozporządzenia wykonawczego.

Ponadto, proponuje się wprowadzić zmianę w zobowiązaniach umownych polegającą na tym, iż beneficjent zobowiązany będzie m.in. do podjęcia i wykonywania działalności gospodarczej, zgłoszenia się i podlegania ubezpieczeniu emerytalnemu, ubezpieczeniom rentowym i ubezpieczeniu wypadkowemu na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych, lub utworzenia i utrzymania miejsca pracy przez łącznie co najmniej 2 lata, w okresie od dnia zawarcia umowy do dnia, w którym upływają 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej (§ 1 pkt 5 lit. c rozporządzenia). Obowiązujący przepis rozporządzenia (§ 27 ust. 1a pkt 1 lit. a) zobowiązuje beneficjenta poddziałania do konieczności podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu wykonywania podjętej działalności gospodarczej do

dnia, w którym upłyną 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, a zobowiązanie to musi być realizowane jako zobowiązanie mające charakter ciągły, od etapu pierwszego wniosku o płatność. Tym samym, przy samozatrudnieniu beneficjent musi podlegać przedmiotowym ubezpieczeniom bez możliwości robienia przerw w opłacaniu składek z tego tytułu przez okres od dnia złożenia wniosku o pierwszą płatność do dnia, w którym upłyną dwa lata od dnia wypłaty płatności końcowej. W okresie panującej pandemii takie zobowiązanie jest nadmiernym obciążeniem dla beneficjenta podejmującego po raz pierwszy działalność gospodarczą.

Proponowana wyżej zmiana ma na celu zniesienie tego obowiązku, przy czym, w okresie realizacji operacji, beneficjent nie będzie również zobowiązany do opłacania na tym etapie składek z tytułu wykonywania działalności gospodarczej na podstawie przepisów rozporządzenia wykonawczego, jeżeli taki wymóg nie wynika z innych przepisów prawnych. Wprowadzenie takiej zmiany spowoduje, iż nie będą generowane żadne negatywne skutki prawne dla beneficjentów, którzy w trakcie realizacji operacji, np. w przypadku zbiegu tytułów do ubezpieczeń, zostaną objęci obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi z tytułu stosunku pracy i nie będą opłacali składek społecznych z tytułu wykonywania działalności gospodarczej na zasadzie dobrowolności. Ponadto, takie rozwiązanie jest również korzystne dla beneficjentów, którzy rejestrując działalność gospodarczą, zdecydują się na jej rozpoczęcie w terminie późniejszym. Wówczas objęcie ubezpieczeniami społecznymi powinno nastąpić od momentu faktycznego rozpoczęcia działalności gospodarczej. Obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlega się od dnia faktycznego rozpoczęcia działalności gospodarczej do dnia faktycznego jej zaprzestania. Jeśli np. beneficjent uzyska wpis do CEIDG, ale faktycznie nie rozpocznie działalności gospodarczej, nie podlega ubezpieczeniom społecznym. Z kolei, jeśli podjął taką działalność z datą późniejszą niż data wpisu do ewidencji, podlega ubezpieczeniom od daty faktycznego rozpoczęcia działalności gospodarczej.

W odniesieniu do powyższego, proponuje się rozwiązanie dla beneficjentów realizujących operacje w zakresie podejmowania działalności gospodarczej oraz dla tych, których zobowiązania znajdują się w okresie związania celem operacji, i pobierających jednocześnie zasiłek macierzyński. W przypadku zbiegu tytułu do ubezpieczeń społecznych, beneficjent nie będzie zobowiązany do opłacania składek z tytułu wykonywania działalności gospodarczej na zasadzie dobrowolności przez okres podlegania obowiązkowym składkom z

tytułu zasiłku macierzyńskiego, jak ma to miejsce obecnie zgodnie z obowiązującymi przepisami rozporządzenia. Jest to o tyle istotne, iż na etapie wniosku o płatność końcową warunkiem wymaganym do wypłacenia środków z tytułu drugiej transzy, jest zgłoszenie i podleganie ubezpieczeniom społecznym z tytułu działalności gospodarczej, chyba, że beneficjent zatrudnia pracownika na umowę o pracę i opłaca za niego składki ZUS. Wprowadzenie proponowanej zmiany ma na celu ograniczenie nakładania na beneficjenta podwójnych kosztów ubezpieczenia w sytuacji, kiedy nie czerpie on z tego tytułu dodatkowych korzyści materialnych, a objęcie go obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi z tytułu zasiłku macierzyńskiego jest jednocześnie ograniczone w czasie. W momencie zakończenia okresu pobierania zasiłku macierzyńskiego, kończy się prawo do podlegania z tego tytułu ubezpieczeniom społecznym i beneficjent będzie zobowiązany do podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu wykonywania działalności gospodarczej (§ 1 pkt 5 lit. c). Takie rozwiązanie jest bardzo korzystne dla beneficjentów wykonujących samodzielnie działalność, gdyż w przypadku zakończenia realizacji operacji i złożenia wniosku o drugą płatność, w przypadku kiedy będą oni w trakcie korzystania z przysługującego im powyżej uprawnienia, pomoc będzie mogła zostać im wypłacona (§ 1 pkt 7 lit. a tiret drugie). Proponuje się również, aby korzystanie z tego uprawnienia nie powodowało również wydłużenia zobowiązania do podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu wykonywania działalności gospodarczej przez okres łącznie dwóch lat (§ 1 pkt 5 lit. c). Proponuje się również zmianę przepisu § 5 ust. 1 pkt 2 lit. a i b rozporządzenia, mówiącego o przyznaniu pomocy w zakresie podejmowania działalności gospodarczej, w celu doprecyzowania, jakie warunki przyznania pomocy powinna zakładać operacja w zakresie podejmowania działalności gospodarczej i jednocześnie w celu zachowania spójności ze zmienianymi przepisami w ww. zakresie (§ 1 pkt 1 lit. b).

Ponadto, wprowadza się zmianę polegającą na skróceniu okresu dotyczącego warunku niewykonywania działalności gospodarczej z 2 lat na 3 miesiące poprzedzające dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy (§ 1 pkt 1 lit. a). Zmiana ma przede wszystkim umożliwić skorzystanie ze wsparcia podmiotom, które w wyniku panującej epidemii Covid-19 utraciły pracę, a jednocześnie wykonywały działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy Prawo przedsiębiorców, i którą w związku z trudną sytuacją społeczno-gospodarczą oraz istotnymi zmianami, jakie nastąpiły na rynku pracy, zmuszone zostały zakończyć. W tej samej jednostce redakcyjnej (§ 5 ust. 1 pkt 1 lit. b obowiązującego rozporządzenia) usuwa się fragment odnoszący się do weryfikacji wpisu wnioskodawcy do CEIDG. Mając na uwadze

bardzo krótki okres referencyjny (3 miesiące) oraz fakt, iż wykreślenie wpisu dot. danego przedsiębiorcy w CEIDG nie następuje automatycznie, lecz jest przesunięte w czasie względem dnia złożenia wniosku o wykreślenie, należy przewidzieć możliwość udowodnienia przez wnioskodawcę spełnienia ww. warunku przyznania pomocy przy użyciu innych metod, np. dokumentów potwierdzających zaprzestanie prowadzonej wcześniej działalności. Wychodząc naprzeciw ewentualnym oczekiwaniom wnioskodawców w tym względzie dostosowano brzmienie przepisu. Nie oznacza to jednak rezygnacji z wykorzystania CEIDG jako podstawowego narzędzia do weryfikacji, czy wnioskodawca spełnia warunek przyznania pomocy (tj., czy w okresie 3 miesięcy przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy nie wykonywał działalności gospodarczej), lecz uelastycznienie podejścia w tym zakresie.

Proponuje się również doprecyzowanie brzmienia § 7 ust. 1 pkt 2 lit. b, aby dostosować treść jedynie do warunków, które należy spełnić na etapie przyznawania pomocy w zakresie rozwijania działalności gospodarczej (§ 1 pkt 2 rozporządzenia). W związku z tym, zobowiązanie dotyczące utrzymania miejsc pracy w zakresie operacji polegających na rozwijaniu działalności gospodarczej proponuje się uwzględnić w przepisach dotyczących postanowień umownych (§ 1 pkt 5 lit. d).

Zmiana proponowana w § 1 pkt 3 rozporządzenia związana jest ze zmianami w ustawie o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, umożliwiającymi uzyskanie odrębnych numerów identyfikacyjnych przez osoby, które zamierzają ubiegać się o wsparcie inwestycji współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, administrowanych przez ARiMR. Na podstawie dotychczasowych przepisów osoby nieposiadające takiego numeru nie mogły go uzyskać i posługiwały się numerem nadanym współmałżonkowi lub współposiadaczowi gospodarstwa rolnego.

Zaproponowane zmiany mają również na celu usprawnienie realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (PROW 2014–2020) w warunkach stanu zagrożenia lub stanu epidemicznego w związku z trudnościami po stronie beneficjentów w spełnianiu określonych warunków przyznania lub wypłaty pomocy (§ 1 pkt 4 rozporządzenia). Wobec powyższego umożliwiono wykorzystanie narzędzi informatycznych do kontaktów z podmiotami wdrażającymi. Konieczne jest wobec tego dostosowanie przepisów w zakresie sposobu składania biznesplanu. Ze względu na wymagania dotyczące

przekazania tego załącznika w formie pliku, konieczne jest określenie sposobu jego składania w sytuacji, gdy nie jest on składany w formie dokumentu elektronicznego, co z kolei reguluje ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 217, z późn. zm.), dalej „ustawa ROW”. Zaproponowane rozwiązanie będzie korzystne dla beneficjentów bowiem, z uwagi na dużą objętość biznesplanu i dużą liczbę stron łatwiej będzie zamieścić biznesplan na płycie CD lub DVD, niż dostarczać ten dokument w formie papierowej.

Jednocześnie, w rozporządzeniu proponuje się uchylenie przepisów zobowiązujących podmioty ubiegające się o przyznanie pomocy w związku z realizacją przez nie operacji w ramach przedmiotowego poddziałania do ustanowienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy poprzez wystawienie weksla in blanco (§ 1 pkt 6 rozporządzenia) w związku ze zmianą art. 37a ustawy ROW – wprowadzoną ustawą z dnia 24 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 oraz ustawy o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. poz. 1440). Art. 37a ust. 1 w nowym brzmieniu stanowi, iż *„Zabezpieczeniem należytego wykonania zobowiązań określonych w umowie o przyznaniu pomocy jest weksel niezupełny (in blanco) składany wraz z deklaracją wekslową do podmiotu przyznającego tę pomoc nie później niż przed wypłatą tej pomocy. Z kolei z art. 37a ust. 2 w nowym brzmieniu wynika, że „Przepisu ust. 1 nie stosuje się do beneficjenta będącego jednostką sektora finansów publicznych, a w przypadku gdy umowa o przyznaniu pomocy jest zawierana z grupą beneficjentów – jeżeli wszyscy beneficjenci są jednostkami sektora finansów publicznych.”*

Powyższa regulacja, wprowadzoną ustawą z dnia 24 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 oraz ustawy o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, będzie miała zastosowanie również w ramach przedmiotowego poddziałania 19.2, co pozwala na

stosowanie regulacji ustawowej i przyjęcie zabezpieczenia należytego wykonania przez beneficjenta zobowiązań określonych w umowie w postaci weksla niezupełnego (in blanco) wraz z deklaracją wekslową w zależności od rodzaju podmiotów będących beneficjentami oraz pozwala na dostosowanie do sytuacji sposobu składania tego zabezpieczenia (§ 1 pkt 5 lit. a). W szczególności możliwe będzie przesunięcie w czasie złożenia tego zabezpieczenia (z etapu zawierania umowy o przyznaniu pomocy na etap składania pierwszego wniosku o płatność, ewentualnie składania ostatecznych uzupełnień tego wniosku). Tym samym, zmiana będzie również obejmować rezygnację z obowiązku ustanowienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy poprzez wystawienie weksla in blanco przez podmioty ubiegające się o przyznanie pomocy w związku z realizacją przez nie operacji w ramach przedmiotowego poddziałania, będącymi jednocześnie i wyłącznie w ramach danej operacji, jednostkami sektora finansów publicznych. Art. 58 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549, z późn. zm.), nakłada na państwa członkowskie obowiązek przyjęcia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych, a także podejmowania wszelkich środków niezbędnych do zapewnienia skutecznej ochrony interesów finansowych UE. Jednak przepis ten nie wskazuje konkretnych sposobów, ani narzędzi za pomocą których cel ten ma zostać zrealizowany, pozostawiając w tym zakresie swobodę wyboru państwom członkowskim. Dlatego, z punktu widzenia zgodności z prawem UE nie ma przeciwwskazań, by wyłączyć z obowiązku zabezpieczenia należytego wykonania umowy beneficjentów należących wyłącznie do sektora finansów publicznych. Podkreślić należy, że w przypadku beneficjentów należących do sektora finansów publicznych ryzyko problemów z regulacją własnych zobowiązań, czy nawet upadłości, beneficjentów należących do sektora finansów publicznych jest znikome. W związku z powyższym, wyłączenie z obowiązku zabezpieczenia należytego wykonania umowy beneficjentów należących wyłącznie do sektora finansów publicznych jest zasadne. Należy również zaznaczyć, iż proponowane rozwiązanie wynikające ze zmienianej ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich, polegające na przesunięciu obowiązku złożenia weksla niezupełnego (in blanco) wraz z deklaracją wekslową, nie później niż przed wypłatą pomocy, nie powoduje rozwiązania umowy w przypadku nie dostarczenia tego zabezpieczenia, a jedynie brak możliwości wypłaty środków finansowych. Z kolei beneficjent

będzie mógł dalej realizować swoją operację, a środki z tytułu płatności będą mogły zostać wypłacone po dostarczeniu przedmiotowego zabezpieczenia. Jest to rozwiązanie bardzo korzystne dla beneficjentów, bowiem niedostarczenie takiego dokumentu na etapie składania wniosku o płatność nie będzie skutkowało rozwiązaniem umowy.

Ponadto, w związku z tym, iż przepis art. 43a ust. 6 ustawy ROW zmienił brzmienie uchylając tym samym poprzednią regulację dotyczącą konkurencyjnego trybu wykonawcy (ust. 6 obecnie brzmi: „6. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki dokonywania zmniejszeń kwot pomocy oraz pomocy technicznej w przypadku poniesienia przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy lub pomocy technicznej lub beneficjenta kosztów kwalifikowalnych z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych, w tym sposób ustalania wysokości tych zmniejszeń, mając na względzie kryteria określone w art. 35 ust. 3 rozporządzenia nr 640/2014), należy dokonać odpowiedniej zmiany w przedmiotowym rozporządzeniu poprzez uchylenie w 29 ust. 3 lit. b tiret drugie. Obowiązujący przepis rozporządzenia reguluje kwestie ponoszenia kosztów kwalifikowalnych na podstawie przepisów ustawy ROW określających konkurencyjny tryb wyboru wykonawcy i przepisów wydanych na podstawie art. 43a ust. 6 tej ustawy – w przypadku gdy te przepisy mają zastosowanie. W związku z tym konieczne jest dostosowanie przepisów rozporządzenia do obowiązującego stanu prawnego (§ 1 pkt 7 lit. b).

W celu zniwelowania nadmiernych obciążeń wynikających z niektórych zobowiązań beneficjentów wprowadza się zmianę polegającą na konieczności utrzymania przez beneficjenta co najmniej jednego miejsca pracy w zakresie operacji polegających na rozwijaniu działalności gospodarczej. Zmiana ma celu usprawnienie realizacji operacji przez beneficjentów, kontynuowanie działalności gospodarczej bez ponoszenia konsekwencji w postaci zwrotu środków finansowych w przypadku nie wywiązania się z utrzymania miejsc pracy, w tym miejsc pracy, które zostaną utworzone w ramach realizacji operacji. Zmiana ma na celu ograniczenie skutków pandemii, która zachwiała płynność finansową przedsiębiorców, w tym możliwość utrzymania wszystkich miejsc pracy w danym przedsiębiorstwie. W związku z tym, proponuje się odejście od rozwiązania, które w obecnym stanie prawnym, zobowiązuje beneficjentów do utrzymania miejsc pracy z tzw. „poziomu bazowego”, jak również nowo utworzonych miejsc pracy. W obecnej sytuacji istotne wydaje się być utrzymanie przedsiębiorcy, w tym beneficjenta poddziałania 19.2, na rynku gospodarczym, a zobowiązanie go do utrzymania co najmniej jednego miejsca pracy

w okresie związania z celem (przez 3 lata od dnia wypłaty płatności końcowej) jest w obecnej sytuacji wystarczającym zobowiązaniem (§ 1 pkt 5 lit. d).

W rozporządzeniu proponuje się również rozwiązanie mające na celu umożliwienie beneficjentowi realizującemu operację w zakresie podejmowania działalności gospodarczej wywiązać się ze zobowiązania do utrzymania miejsca pracy w przypadku zadeklarowania zatrudnienia pracownika na umowę o pracę również poprzez samozatrudnienie. Jeśli np. beneficjent zadeklaruje w umowie utrzymanie 2 etatów, w tym samozatrudnienie i zatrudnienie pracownika na umowę o pracę, to w sytuacji, w której z przyczyn niezależnych od beneficjenta, nie będzie mógł utrzymać miejsca pracy, na które zatrudniony jest pracownik, zobowiązanie będzie również realizowane poprzez wykonywanie działalności samodzielnie przez przedsiębiorcę w formie samozatrudnienia. Warunkiem jest podleganie ubezpieczeniom społecznym z tytułu wykonywania działalności gospodarczej. W sytuacji, kiedy beneficjent zadeklaruje utworzenie np. tylko 1 etatu w formie zatrudnienia pracownika na umowę o pracę, to w przypadku, kiedy z przyczyn niezależnych od beneficjenta nie będzie mógł zatrudniać tego pracownika, zobowiązanie dotyczące utrzymania miejsca pracy również uważa się za realizowane jeśli utrzymanie miejsca pracy odbywa się przez samozatrudnienie. Zmiana taka przyczyni się w znacznym stopniu do usprawnienia realizacji zobowiązań beneficjentów w zakresie utrzymania miejsc pracy, ograniczając konieczność utrzymania miejsc pracy do co najmniej jednego miejsca pracy, w tym możliwości realizowania zobowiązania w tym zakresie również przez samozatrudnienie, jeśli utrzymanie pracownika na umowę o pracę będzie niemożliwe z przyczyn niezależnych od beneficjenta (§ 1 pkt 5 lit. c rozporządzenia).

Ponadto, mając na uwadze powyższe zarówno w zakresie podejmowania działalności gospodarczej, jak i rozwijania działalności gospodarczej, proponuje się wyłączyć z obowiązujących przepisów rozporządzenia, zobowiązanie umowne do osiągnięcia przez beneficjenta co najmniej 30% zakładanego w biznesplanie ilościowego lub wartościowego poziomu sprzedaży produktów lub usług do dnia, w którym upłynie rok od dnia wypłaty płatności końcowej. Zmiana podyktowana jest obecnie panującymi złymi warunkami na rynku wywołanymi przez epidemię COVID-19, których konsekwencje ponoszą polscy przedsiębiorcy. Zmiana jest również wynikiem uwag zgłoszonych w ramach prekonsultacji przez instytucje wdrażające poddziałanie 19.2 (§ 1 pkt 5 lit. b rozporządzenia).

W § 2 ust. 1 rozporządzenia wprowadza się przepis przejściowy, w którym zaproponowano, aby do przyznawania pomocy finansowej w sprawach objętych postępowaniami wszczętymi w terminach składania wniosków o przyznanie tej pomocy, które rozpoczęły bieg i nie zakończyły go przed dniem wejścia w życie przepisów rozporządzenia, zastosowanie miały przepisy rozporządzenia. Przepis przejściowy ma na celu umożliwienie zastosowania proponowanych przepisów w ramach przyznania pomocy do postępowania z wnioskami złożonymi w naborach, które nie zakończą jeszcze swojego biegu do momentu wejścia w życie przepisów rozporządzenia.

W § 2 ust. 2 rozporządzenia zamieszczono przepis przejściowy, dotyczący określenia stanu prawnego do realizacji zawartych już umów o przyznaniu pomocy finansowej. Zarząd województwa będzie obowiązany złożyć beneficjentom niezwłocznie po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia ofertę zmiany umowy o przyznaniu pomocy uwzględniającej przepisy rozporządzenia zmienianego w § 1, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem.

W § 2 ust. 3 proponuje się przepis przejściowy z którego wynika, że do wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy finansowej, stosuje się przepisy rozporządzenia w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem, tym samym uwzględniając również zmieniony przepis art. 37 a ust. 1 i 2 ustawą z dnia 24 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 oraz ustawy o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, dotyczący należytego zabezpieczenia przez beneficjenta zobowiązań do umów o przyznaniu pomocy finansowej. Zgodnie z tym przepisem, do wszystkich umów zawieranych po wejściu w życie rozporządzenia będą miały zastosowanie zmienione regulacje.

Będą zatem stosowane przepisy nowego rozporządzenia ponieważ są korzystniejsze dla beneficjentów.

Epidemia COVID-19 spowodowała ogromne utrudnienia w realizacji zobowiązań określonych w umowach o przyznaniu pomocy, które w wielu przypadkach są nie do udźwignięcia dla beneficjentów poddziałania. Mając na uwadze, że dla wnioskodawców, którzy obecnie decydują się na podjęcie tych zobowiązań przewidziano wiele korzystnych rozwiązań (przeniesienie terminu zgłoszenia do ubezpieczenia, elastyczniejsze zasady

zatrudniania pracowników, zniesienie obowiązku utrzymania miejsc pracy w założonym okresie czasu), konieczne jest także wprowadzenie zmian w umowach o przyznaniu pomocy już zawartych, szczególnie, że beneficjenci podejmujący te zobowiązania nie mogli przewidzieć, iż ich realizacja będzie przebiegać w tak wyjątkowo trudnych warunkach. Warunki te są istotnym zagrożeniem dla realizacji operacji, a także dla ekonomicznej sytuacji, wręcz egzystencji beneficjentów. Tym samym, rozporządzenie przewiduje uelastycznienie zasad realizacji operacji nie tylko dla operacji objętych wnioskami o przyznanie z nowych naborów, ale także dla operacji będących w trakcie realizacji, a nawet zrealizowanych. Podyktowane jest to koniecznością jednolitego podejścia do podmiotów, które realizują zadania wynikające z PROW 2014-2020, niezależnie od tego, czy czas epidemii przypada na fazę początkową czy końcową realizacji operacji. Nie bez znaczenia jest czas związania celem operacji, z którym związanych jest wiele obowiązków, np. dotyczących stanu zatrudnienia w przedsiębiorstwie. Zobowiązania w tym zakresie zawarte w rozporządzeniu zostały ograniczone tylko do tych, które wynikają bezpośrednio z art. 71 rozporządzenia 1303/2013.

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, co nie będzie stało w sprzeczności z zasadami demokratycznego państwa prawnego. Zaproponowany termin wejścia w życie jest podyktowany ważnym interesem państwa, wynikającym z pilnej potrzeby jak najszybszego wprowadzenia przepisów w życie z uwagi na konieczność chronienia beneficjentów poddziałania realizujących operacje w warunkach epidemii COVID-19. Beneficjenci, szczególnie ci, którzy zawarli umowy o przyznaniu pomocy przed wybuchem epidemii, nie mogli przewidzieć tak znacznego pogorszenia warunków realizacji zobowiązań wynikających z umów, natomiast w sposób niezawiniony są zagrożeni utratą dochodów, środków utrzymania, utratą mienia, zadłużeniem, a w przypadku beneficjentów pomocy w formie premii – także koniecznością zwrotu środków wypłaconych, które prawdopodobnie zostały już zainwestowane. Realne zagrożenie beneficjentów poddziałania 19.2 wymaga zatem pilnej reakcji państwa w celu ochrony ich rodzin, a w przypadku mikroprzedsiębiorców, także w celu ochrony ich działalności gospodarczej. Rozporządzenie wprowadza pakiet korzystnych zmian dla beneficjentów, które pozwalają na łagodzenie skutków epidemii poprzez zwiększenie elastyczności systemu wspierania rozwoju obszarów wiejskich. Należy też wskazać, iż niepowodzenie w realizacji poszczególnych operacji oznacza zadłużenie nie tylko osób fizycznych i upadłość przedsiębiorców, ale także niezrealizowane strategie rozwoju lokalnego

kierowanego przez społeczność wdrażanych przez organizacje pozarządowe w postaci lokalnych grup działania. W interesie państwa jest podjęcie działań wspierających na rzecz wszystkich podmiotów przyczyniających się do rozwoju lokalnego.

W przypadku rozporządzenia nie zachodzi przesłanka utraty mocy tego rozporządzenia ze względu na zmianę upoważnienia ustawowego zawartego w art. 45 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy ROW. W przypadku działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER” poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” nie zachodzi przesłanka utraty mocy obowiązującej zmienianego rozporządzenia ze względu na zmianę upoważnienia ustawowego zawartego w art. 45 ustawy ROW. Zmiany wprowadzone w art. 45 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy ROW dotyczyły kwestii ustanowienia w rozporządzeniach dla poszczególnych działań PROW 2014-2020 katalogu kryteriów wyboru, zgodnie z art. 49 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013. Z kolei zmiana art. 45 ust. 3 ustawy ROW miała na celu uwzględnienie nowego działania „Dobrostan zwierząt”, tak aby minister właściwy do spraw rozwoju wsi mógł określić kryteria wyboru operacji w tym działaniu, mając na względzie art. 49 ust. 1 lub 3 rozporządzenia 1305/2013. W przypadku poddziałania 19.2 kryteria wyboru nie są ustalane na podstawie ww. przepisów, lecz zgodnie z art. 34 ust. 3 lit. d rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013. Wspomniana podstawa prawna została włączona do stosowania w zakresie wspólnej polityki rolnej brzmieniem art. 49 ust. 1 rozporządzenia 1305/2013. W związku z tym, iż wprowadzone zmiany do ustawy ROW dotyczyły kryteriów wyboru określanych na podstawie art. 49 ust. 2 rozporządzenia 1305/2013, a materia rozporządzenia wykonawczego dla poddziałania 19.2 oraz rozporządzenia nie obejmuje zagadnień kryteriów wyboru, zmieniane rozporządzenie nie utraciło mocy obowiązującej i dopuszczalne jest wydanie rozporządzenia.

Przyjęcie przepisów rozporządzenia, będzie miało pozytywny wpływ na działalność mikroprzedsiębiorców i małych przedsiębiorców, przez ułatwienie im dostępu do przyznania pomocy, a także ułatwi realizację operacji w ramach zawartych już umów w tym wypłatę środków finansowych.

Z uwagi na korzystny dla podmiotów ubiegających się o przyznanie pomocy charakter zmian, jak również pilną potrzebę wprowadzenia zmian, projekt rozporządzenia nie został poddany opiniowaniu oraz konsultacjom publicznym.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów wymagających zasięgnięcia opinii, dokonywania konsultacji oraz uzgodnienia z organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

Rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych, w związku z tym jego projekt nie podlegał obowiązkowi notyfikacji w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia wraz z wszelkimi dokumentami dotyczącymi prac nad tym rozporządzeniem został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rolnictwa i Wsi zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt rozporządzenia został ujęty w wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.